

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансова стійкість є важливою передумовою успішного ведення господарської діяльності. Вона формує імідж господарюючого суб'єкта, є його візитною карткою. Тому підприємствам і організаціям необхідно постійно дбати про фінансову стабільність, вживати заходи для її зміцнення. [4 с. 65].

Якщо підприємство фінансово стійке, то воно не вразливе до несподіваних змін кон'юнктури ринку і захищене від банкрутства. Більш того, чим вища його стійкість, тим більше переваг суб'єкт господарювання має перед іншими підприємствами того ж сектора економіки в одержанні кредитів і залученні інвестицій. Фінансово стійке підприємство вчасно розраховується за своїми зобов'язаннями з державою, позабюджетними фондами, персоналом, контрагентами. Це сприяє його іміджу («good will»), головної складової нематеріальних активів господарюючого суб'єкта [3, с.355].

Фінансову стійкість підприємства висвітлено в багатьох працях як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. Значний вклад зробили такі науковці, як, зокрема, Добрянська О.М., Лінтур І.В.,Базилінська О.Я., Цал-Цалко Ю.С. та інші.Водночас оцінювання фінансової стійкості потребує подальшого дослідження, оскільки кожен з авторів пропонує різні підходи до визначення цього поняття, які характеризують тільки окремі аспекти цієї досить складної економічної категорії. Фінансова стійкість – це здатність підприємства чи організації, в повній мірі функціонувати і розвиватися, а також зберігати рівновагу балансу як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі, що гарантує здатність підприємства вчасно розплачуватись з кредитами, а також інвестиційну привабливість. Фінансову стійкість і стабільність підприємства забезпечує його виробнича, комерційна і фінансова діяльність.

З даного визначення чітко випливає, що на фінансову стійкість впливають зовнішні і внутрішні фактори. Ступінь впливу даних факторів і фінансових ризиків на фінансову діяльність підприємства залежить від кон'юнктури фінансового ринку і зміни економіко-політичної ситуації в країні [1, с. 28].

Загалом вчені розглядають чотири типи фінансової стійкості:

- ✓ перший тип фінансової стійкості:
  - абсолютна стійкість фінансового стану підприємства, коли запаси і витрати менше суми власного оборотного капіталу та кредитів банку під товарно-матеріальні цінності;
- ✓ другий тип фінансової стійкості:
  - нормальна стійкість фінансового стану, коли гарантується платоспроможність підприємства;
- ✓ третій тип фінансової стійкості:

- нестійкий (передкризовий) фінансовий стан, коли відбувається порушення платоспроможності, але зберігається можливість відтворення рівноваги платіжних засобів і платіжних зобов'язань за рахунок залучення тимчасово вільних джерел засобів в оборот підприємства;

✓ четвертий тип фінансової стійкості:

- кризовий фінансовий стан, коли підприємство знаходиться на межі банкрутства, за якого запаси і витрати більші суми власних оборотних коштів, кредитів під матеріальні цінності та залучених тимчасово вільних джерел засобів.

Рівновага платіжного балансу в даній ситуації забезпечується за рахунок прострочених платежів по оплаті праці, кредитах банку, постачальниках, бюджету тощо [5, с. 68]. Як бачимо недостатня фінансова стійкість суб'єкта господарювання може призвести до неплатоспроможності підприємства і відсутності у нього коштів для диверсифікації бізнесу і взагалі функціонування суб'єкта господарювання. Надлишкова фінансова стійкість також має негативні наслідки, тому що вона спричинює сповільнення розвитку виробничо-господарської діяльності через збільшення надлишкових запасів і резервів на підприємстві [2, С. 99]. Покращення рівня фінансової стійкості підприємства може відбутись лише при досягненні певних цілей: усунення неплатоспроможності підприємства; зміна фінансової стратегії для прискорення економічного зростання; зниження обсягів споживання інвестиційних ресурсів підприємства у поточному періоді.

Слід відзначити, що найбільше темпи росту показників фінансової стійкості залежать від рентабельності продажу, обіговості капіталу, фінансової активності зі залучення коштів, норми розподілу прибутків на інвестиційні потреби [6, с.34]. Отже, фінансова стійкість відображає такий стан фінансових ресурсів і такий ступінь їхнього використання, при якому підприємство здатне забезпечити безперебійний процес функціонування виробництва, а також затрати на його диверсифікацію й модернізацію. А сам процес забезпечення фінансової стійкості підприємства має бути спрямований на мінімізацію негативного впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

Література

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: Навчально-методичний посібник. К.: 2009. 328 с.
2. Башнянин Г.І., Лінтур І.В., Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Випуск 2 (02). С. 99. 2016
3. Бланк И. А. Финансовый менеджмент: учебное пособие. К.: Ника-Центр, 2003. 528 с.
4. Лінтур І.В., Башнянин Г.І. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення. *економіка і суспільство* Випуск # 1. 2015 с. 65-68.
5. Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. К.: Вид-во Європ. ун-ту. 2005. 253 с.
6. Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С. *Методика финансового анализа.* – М.: ИНФРА-М, 1996.